

Sygn. akt VI GC 1386/18 upr/3

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lutego 2019 r.

Sąd Rejonowy w Tychach Wydział VI Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Jolanta Brzęk

Protokolant: sekretarz sądowy Monika Kucharczyk

po rozpoznaniu w dniu 7 lutego 2019 r. w Tychach

na rozprawie

sprawy z powództwa:

(...) Spółki Akcyjnej w T.

przeciwko:

(...) Sp. z o.o. w W.

o zapłatę

1) zasądza od pozwanego (...) Sp. z o.o. w W. na rzecz powoda (...) Spółki Akcyjnej w T. kwotę 5 179,77 zł (pięć tysięcy sto siedemdziesiąt dziewięć złotych siedemdziesiąt siedem groszy) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od kwoty 5 096,23 zł (pięć tysięcy dziewięćdziesiąt sześć złotych dwadzieścia trzy grosze) od dnia 27 marca 2018 roku do dnia zapłaty;

2) oddala powództwo w pozostałym zakresie co do odsetek;

3) zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 5 082,00 zł (pięć tysięcy osiemdziesiąt dwa złote) tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSR Jolanta Brzęk

Sygn. akt VI GC 1386/18/3

UZASADNIENIE

W dniu 27 marca 2018 r. **powódka (...) S.A. z siedzibą w T.** wniosła o zasądzenie od pozwanej (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. kwoty 29.296,23 zł wraz z:

I. odsetkami maksymalnymi za opóźnienie od kwoty 24 200 zł (dwadzieścia cztery tysiące dwieście złotych) od 22 marca 2018 roku do 30 marca 2018 roku,

II. odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych od kwot:

a) 1 094,53 zł (jeden tysiąc dziewięćdziesiąt cztery złote i pięćdziesiąt trzy grosze) od 27 marca 2018 roku do dnia zapłaty,

- b) 168,68 zł (sto sześćdziesiąt osiem złotych i sześćdziesiąt osiem groszy) od 27 marca 2018 roku do dnia zapłaty,
- c) 207,58 zł (dwieście siedem złotych i pięćdziesiąt osiem groszy) od 27 marca 2018 roku do dnia zapłaty,
- d) 166,95 zł (sto sześćdziesiąt sześć złotych i dziewięćdziesiąt pięć groszy) od 27 marca 2018 roku do dnia zapłaty,
- e) 388,93 zł (trzysta osiemdziesiąt osiem złotych i dziewięćdziesiąt trzy grosze) od 27 marca 2018 roku do dnia zapłaty,
- f) 169,06 zł (sto sześćdziesiąt dziewięć złotych i sześć groszy) od 27 marca 2018 roku do dnia zapłaty,
- g) 509,06 zł (pięćset dziewięć złotych i sześć groszy) od 27 marca 2018 roku do dnia zapłaty,
- h) 170,18 zł (sto siedemdziesiąt złotych i osiemnaście groszy) od 27 marca 2018 roku do dnia zapłaty,
- i) 527,32 zł (pięćset dwadzieścia siedem złotych i trzydzieści dwa grosze) od 27 marca 2018 roku do dnia zapłaty,
- j) 169,99 zł (sto sześćdziesiąt dziewięć złotych i dziewięćdziesiąt dziewięć groszy) od 27 marca 2018 roku do dnia zapłaty,
- k) 585,01 zł (pięćset osiemdziesiąt pięć złotych i jeden grosz) od 27 marca 2018 roku do dnia zapłaty,
- l) 168,22 zł (sto sześćdziesiąt osiem złotych i dwadzieścia dwa grosze) od 27 marca 2018 roku do dnia zapłaty,
- m) 603,88 zł (sześćset trzy złote i osiemdziesiąt osiem groszy) od 27 marca 2018 roku do dnia zapłaty,
- n) 166,84 zł (sto sześćdziesiąt sześć złotych i osiemdziesiąt cztery grosze) od 27 marca 2018 roku do dnia zapłaty

Nadto powódka wniosła o zwrot kosztów procesu.

W uzasadnieniu powódka wskazała, że 28 kwietnia 2017 r. została zawarta pomiędzy stronami umowa najmu, zgodnie z którą wynajmujący oddał najemcy do używania halę magazynowo - produkcyjną o powierzchni 3.014 m² wraz z pomieszczeniami biurowymi oraz utwardzonym placem o pow. 1.000 m² położone w T. przy ul. (...). Czynsz za najem powyższych pomieszczeń ustalony został na kwotę 49 200 zł brutto miesięcznie. Strony umówiły się, iż w przypadku opóźnienia w płatnościach pozwana zobowiązana będzie do zapłacenia odsetek umownych w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie. Z uwagi na wielokrotne opóźnienia w regulowaniu należności tytułem czynszu najmu powódka domaga się równowartości 40 euro tytułem rekompensaty za odzyskiwanie należności od każdej opóźnionej zapłaty. Powódka w dniu 8 marca 2018 r. wezwała pozwaną do uregulowania zaległości, jednak zastała jedynie dokonana wpłata na kwotę 25 000 zł tytułem zapłaty części czynszu za styczeń 2018 r. Pozwana dokonując częściowej zapłaty kwoty wskazanej w wezwaniu uznała roszczenie powódki.

Pismem z dnia 4 kwietnia 2018 r. (data prezentaty Sądu) powódka cofnęła pozew do wysokości uregulowanej przez pozwaną w dniu 27 marca 2018 r. kwoty 24 200 zł. W pozostałym zakresie roszczenie podtrzymała, w szczególności w zakresie odsetek od uregulowanej przez pozwaną kwoty 24 200 zł oraz kosztów postępowania sądowego.

W dniu 30 kwietnia 2018 roku Sąd Rejonowy w Tychach wydał w sprawie VI GNc 910/18 nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym.

Pozwana w dniu 30 maja 2018 r. złożyła sprzeciw od nakazu zapłaty zaskarżając go w całości.

W uzasadnieniu sprzeciwu pozwana podniosła, iż powódka cofając pozew, winna również dokonać modyfikację w zakresie roszczeń odsetkowych od uregulowanej kwoty, czego nie uczyniła. Nadto pozwana wskazała, iż odsetki ustawowe za opóźnienie w transakcjach handlowych nie mają zastosowania w stosunku do zawartej pomiędzy stronami umowy najmu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

Dnia 28 kwietnia 2017 r. powódka jako wynajmujący zawarła z pozwaną jako najemcą umowę najmu. Przedmiotem najmu były pomieszczenia magazynowo – produkcyjne o pow. 3.014 m² wraz z pomieszczeniami biurowymi oraz placem utwardzonym o pow. 1.000 m² znajdującymi się w T. przy ul. (...), ustalając czynsz na kwotę 40 200 zł brutto miesięcznie.

Zgodnie z § 3 zawartej pomiędzy stronami umowy najmu pozwana zobowiązała się regulować miesięczny czynsz najmu w wysokości 10.00 zł netto do 21 dnia każdego miesiąca, nie wcześniej niż do 7 dni od dnia otrzymania faktury VAT wystawionej przez powódkę.

Dowód umowa najmu (k. 19-22).

Tytułem najmu powódka wystawiła pozwanej faktury VAT za miesiące:

- maj 2017 r. – faktura VAT nr (...) – termin płatności 21 maja 2017 r. – uregulowanej w dniu 2 czerwca 2017 r.;

-czerwiec 2017 r. – faktura VAT nr (...) – termin płatności 21 czerwca 2017 r.

uregulowanej częściowo w dniu 30 czerwca 2017 r. oraz w dniu 21 lipca 2017 r.;

- lipiec 2017 r.– faktura VAT nr (...) – termin płatności 21 lipca 2017 r. – uregulowanej w dniu 18 sierpnia 2017 r.;

- sierpień 2017 r. – faktura VAT nr (...) – termin płatności 21 sierpnia 2017 r. – uregulowanej w dniu 18 września 2017 r.;

- listopad 2017 r.– faktura VAT nr (...) – termin płatności 21 listopada 2017

r. - uregulowanej w dniu 22 grudnia 2017 r.;

- grudzień 2017 r. – faktura VAT nr (...) – termin płatności 21 grudnia

2017r.;

- styczeń 2018 r. – faktura VAT nr (...) – termin płatności 21 stycznia 2018 r.

– uregulowanej częściowo w dniu 22 marca 2018 r.

Dowód faktury VAT wystawione tytułem najmu (k. 24-30), historia operacji (k. 23), potwierdzenie zapłaty (k. 46).

Pismem dnia 8 marca 2018 r. powódka wezwała pozwaną do zapłaty kwoty 104.535,65 zł, w skład której wchodzi odsetki za nieterminowe regulowanie faktur tytułem najmu oraz kwoty stanowiące równowartość 40 euro tytułem rekompensaty za koszty odzyskiwania należności.

Dowód: wezwanie do zapłaty (k. 39-40), tabele kursów walut (k. 32-38).

Poczynione w sprawie ustalenia faktyczne oparto dokumenty, które pod względem treści i formy nie budziły wątpliwości Sądu, a ich moc nie została skutecznie podważona.

Sąd zważył, co następuje.

Stosownie do treści art. 659 § 1 k.c., przez umowę najmu wynajmujący zobowiązuje się oddać najemcy rzecz do używania przez czas oznaczony lub nieoznaczony, a najemca zobowiązuje się płacić wynajmującemu umówiony czynsz.

Treścią najmu jest zobowiązanie wynajmującego do oddania najemcy do używania lokalu oraz zobowiązanie najemcy do uiszczania wynajmującemu umówionego czynszu.

Z istoty najmu jako stosunku, który zmierza do zapewnienia tylko czasowego używania rzeczy, oraz którego skutkiem nie jest zupełne wyzbycie się uprawnień do rzeczy ze strony wynajmującego, wynika, że wynajmujący musi mieć możliwość odzyskania pełnego władztwa nad najętą rzeczą z chwilą, gdy stosunek najmu ustaje. Wychodząc między innymi z tego założenia ustawodawca w art. 675 § 1 k.c. nałóżł na najemcę obowiązek zwrotu rzeczy po zakończeniu najmu.

Bezspornym było, że strony procesu łączyła umowa najmu hali magazynowo - produkcyjnej, wraz z pomieszczeniami biurowymi oraz utwardzonym placem w T. przy ul. (...). Zgodnie z zawartą umową powódka (wynajmująca), wynajęła pozwanej (najemcy) lokale użytkowe, udostępniając powyższy przedmiot umowy i naliczając z tego tytułu czynsz.

W związku z dobrowolną zapłatą powódka cofnęła częściowo pozew w zakresie należności głównej, w pozostałym zakresie nie zmieniając pozwu.

Pozwana w toku postępowania nie kwestionowała zasadności roszczenia, podniosła jedynie zarzut, iż powódka cofając powództwo w zakresie kwoty 24.200 zł winna dokonać modyfikacji w zakresie żądanej kwoty odsetek od zapłaconej kwoty. Nadto wskazała, iż powódka bezprawnie domaga się odsetek za opóźnienie w transakcjach handlowych albowiem nie mają one zastosowania do umowy najmu oraz nie należą się od równowartości kwoty 40 euro tytułem rekompensaty za odzyskiwanie należności.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych z dnia 8 marca 2013 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 684) w transakcjach handlowych - z wyłączeniem transakcji, w których dłużnikiem jest podmiot publiczny - wierzycielowi, bez wezwania, przysługują odsetki ustawowe za opóźnienie w transakcjach handlowych za okres od dnia wymagalności świadczenia pieniężnego do dnia zapłaty, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki - wierzyciel spełnił swoje świadczenie oraz wierzyciel nie otrzymał zapłaty w terminie określonym w umowie. Ze względu na treść art. 10 ust. 1 i 2 tej ustawy należy kwotę tę zrównać z żądaniem kosztów. Z tego powodu doliczoną należną powodowi kwotę kosztów powiększono o równowartość 40 euro.

W ocenie Sądu nie przysługują powodowi odsetki wynikające z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 08 marca 2013 roku o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (tj. Dz.U. z 2016, poz. 684). Odsetki za opóźnienie w transakcjach handlowych jako szczególne unormowanie mają zastosowanie jedynie do nieterminowego spełnienia świadczenia z takiej transakcji – umowy definiowanej w art. 4 pkt 1 ustawy z dnia 08 marca 2013 roku o terminach zapłaty w transakcjach handlowych. Nie mogą natomiast być one stosowane do innych należności pochodnych w stosunku do transakcji handlowej, do której należy roszczenie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 08 marca 2013 roku o terminach zapłaty w transakcjach handlowych. Z tego powodu od rekompensaty równowartości 40 euro zastosowanie będą miały ogólne zasady określone w art. 481 § 2 k.c.

W analogiczny sposób ocenić należy roszczenie o zapłatę odsetek od odsetek w ujęciu art. 482 § 1 k.c., nawet wtedy, gdy wierzycielowi przysługują odsetki za opóźnienie w transakcjach handlowych lub odsetki w wysokości maksymalnej ze względu na umowne uregulowania, to od tak skapitalizowanych odsetek przysługują odsetki według wysokości wynikających z norm kodeksowych. Nie ulega wątpliwości, że strony ustaliły w umowie wysokość należnych odsetek w razie opóźnienia w płatności. Roszczenie co do zasady jest zatem wykazane i uzasadnione, jednak brak podstaw do naliczania od tej kwoty skapitalizowanych odsetek w innej wysokości niż w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie.

Zgodnie z art. 481 § 1 k.c. jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Przyjąć należy założenie, iż opóźnienie w wykonaniu świadczenia pieniężnego zawsze rodzi szkodę, bez względu na to, jakie zamiary w odniesieniu do oczekiwanego

świadczenia miał wierzyciel (wyrok SN z dnia 7 lipca 2011 r., II CSK 635/10; wyrok SN z dnia 16 grudnia 2011 r., V CSK 38/11).

Mając na uwadze powyższe, Sąd orzekł jak w punkcie pierwszym wyroku, oddalając powództwo w pozostałym zakresie co do odsetek w punkcie drugim.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Pomimo, iż postanowieniem z dnia 30 kwietnia 2018 r. umorzono postępowanie co do kwoty 24 200 zł, to pozwaną należy traktować jako przegrywającą proces, ponieważ umorzenie postępowania było skutkiem częściowego cofnięcia powództwa, determinowanym spełnieniem we wskazanej wyżej kwocie świadczenia w toku postępowania. Tym samym powództwo było zasadnie wniesione na chwilę jego złożenia.

Powódka złożyła spis kosztów procesu, zgodnie z którym domagała się kwoty: 17 zł tytułem opłaty od pełnomocnictwa, 1.465 zł tytułem opłaty od pozwu, 5,20 zł tytułem kosztów korespondencji, 20,56 zł tytułem kosztów dojazdu pełnomocnika strony powodowej do sądu na posiedzenie w dniu 12 czerwca 2018 r. oraz w dniu 7 lutego 2019 r. oraz kwotę 4.428 zł tytułem kosztów honorarium pełnomocnika, co dało łącznie 5.935,76 zł.

Należne stronie powodowej koszty postępowania sądowego wyniosły: 17 zł tytułem opłaty od pełnomocnictwa, 1.465 zł tytułem opłaty od pozwu oraz kwotę 3.600 zł tytułem kosztów honorarium pełnomocnika, co dało łącznie 5.082 zł.

Należy wskazać, iż zgodnie z treścią art. 98 § 3 k.p.c., do wynagrodzenia i wydatków jednego adwokata zaliczanych do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015 r. (Dz.U. Z 2015 r. Poz. 1800), w związku z czym nie jest możliwe doliczenie podatku VAT, płaconego od usług adwokackich na podstawie przepisów ustawy z dnia 8 stycznia 1993 r. o podatku od towarów i usług oraz podatku akcyzowym (Dz.U. Nr 11, poz. 50 ze zm.). Wykładnia zarówno przepisów kodeksu postępowania cywilnego oraz rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości (zwłaszcza art. 98 § 3KPC oraz § 1-3 i § 6-9 cyt. rozp.), jak i przepisów ustawy z dnia 8 stycznia 1993 r. o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym (Dz.U. Nr 11, poz. 50 ze zm.) nie dają podstaw do wyciągnięcia wniosku, że adwokat może pobrać od klienta, z możliwością obciążenia strony przegrywającej proces, kwotę, którą zobowiązany jest odprowadzić do Skarbu Państwa tytułem podatku VAT. W orzecnictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że sąd, orzekając o zwrocie kosztów procesu, nie bada, czy w umowie określającej wysokość wynagrodzenia za czynności adwokackie uwzględniono charakter i stopień zawłości sprawy oraz nakład pracy adwokata, jeżeli tylko wynagrodzenie to mieści się w granicach stawek przewidzianych w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości. Jednakże Sąd Najwyższy nie dopuścił nigdy możliwości takiej wykładni przepisów kodeksu postępowania cywilnego i rozporządzenia, która dawałaby podstawę do obciążenia strony przegrywającej proces kosztami adwokackimi strony wygrywającej w wysokości przekraczającej stawki przewidziane rozporządzeniem. O stawkę VAT można i należy powiększać wynagrodzenie pełnomocnika świadczącego pomoc prawną opłacaną ze Skarbu Państwa. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu w paragrafie 4 ust. 3 wyraźnie nakazuje powiększyć stawki o podatek VAT. W rozporządzeniu ministra sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie takiego paragrafu brak.

W art. 98 § 1 k.p.c. ustanowione zostały dwie fundamentalne zasady rozstrzygania o kosztach procesu – zasada odpowiedzialności za wynik procesu oraz zasada ponoszenia kosztów niezbędnych i celowych. Pierwsza z nich oznacza, że strona, która sprawę przegrała, zobowiązana jest zwrócić przeciwnikowi poniesione przez niego koszty procesu, druga zaś przesądza, że strona przegrywająca zwraca przeciwnikowi tylko te koszty, które były niezbędne do celowego dochodzenia praw lub celowej obrony.

Włączenie kosztów przejazdów adwokata do sądu do wydatków, o których mowa w art. 98 § 3 k.p.c., nie oznacza jednak automatycznego zaliczenia ich do kosztów niezbędnych i celowych w rozumieniu art. 98 § 1 k.p.c.; ocena w

tym zakresie należy do sądu orzekającego, który powinien uwzględniać wszystkie okoliczności konkretnej sprawy. Ustalenie w orzecznictwie uniwersalnych kryteriów tej oceny nie jest jednak możliwe, zwłaszcza że różne mogą być powody przejazdów adwokata do sądu; w jednym wypadku są wynikiem wyboru przez stronę adwokata mającego kancelarię poza siedzibą sądu właściwego, w innym przejazdy stają się konieczne, gdyż dochodzi do przeniesienia sprawy do innego sądu już po ustanowieniu pełnomocnika, np. w toku instancji, etc. Można jedynie ogólnie stwierdzić, że przedmiotem oceny sądu w omawianym zakresie powinno być to, czy w okolicznościach konkretnej sprawy – uwzględniając także jej przedmiot i stopień skomplikowania – uzasadnione było ustanowienie pełnomocnika (adwokata), który nie wykonuje zawodu w siedzibie sądu rozpoznającego sprawę. Jeżeli z tej oceny wynika, że ustanowienia takiego pełnomocnika było niezbędne, należy mu się zwrot kosztów w wysokości rzeczywiście poniesionej, chyba że wydatek w takiej właśnie wysokości nie był w ujęciu obiektywnym konieczny; wówczas może być ustalony na niższym poziomie, determinowanym przez kryterium konieczności (SN III CZP 4/95). Z przedmiotowego orzeczenia jak również z rozporządzenia ministra infrastruktury w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych (...) wynika podstawowy warunek ubiegania się o zwrot takich kosztów. Jest nim siedziba Sądu położona w innej miejscowości niż siedziba kancelarii jako pracodawcy. W przedmiotowej sprawie pełnomocnik powoda ma siedzibę kancelarii w tym samym mieście co siedziba Sądu.

Dodatkowo pełnomocnik powódki domagał się również zwrotu kosztów korespondencji w niniejszej sprawie, jednak w żaden sposób nie wykazał zgodnie z zasadą z art. 6 k.c. poniesienia tego typu kosztów, a przede wszystkim ich wysokości.

SSR Jolanta Brzęk